

„ევროპული საქართველოს“ საკროტესტო აქცია ოზურგეთში

აღინიშვნი. 22 ნოემბერს, დილიდან ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ შენობასთან პილიცა იყო მობილიზებული. ისინი შენობის მეორე სართულზე სპეციალური საშვას გარეშე უწერალისტებსაც

სულთათანი

ნარგული ნაკაიძე-გელაშვილის მოსაბობარი

ქალაბატონ ნარგულის 27
ნოემბერს 70 წელი შეუსრულდებოდა. იგი რამდენიმე წლის წინათ, შველთან და ახალმოიყვანილ რძალთან ერთად, საკუთარი მსებუქი მანქანით, ოზურგეთი-ნატანების გზაზე ავარიისას დაიღუპა. როცა დაინახა, რომ მაღალი სიჩქარით მომავალი სატვირთო ავტომობილი საპირისპიროდ მოძრავი მანქანის სავალ ნაწილზე გადმოვიდა, საჭესთან მჯდომ შვილს მოელი სხეულით გადაეფარა, საკუთარი სიცოცხლის გაწირვის ფასად გადარჩინა თავისი შვილი. დასანანია, რომ ასე ტრაგიკულად შეწყდა მისი სიკოცხლე, მაგრამ სიკვდილი

კერაფერს დააკლებს იმ სიკეთეს,
სიყვარულს, რაც დატოვა ამ უსა-
შველოდ თბილმა, სიკეთით სავსე,
პატივისცემისა და სიყვარულ-
ისთვის დაბადებულმა ქალბატონმა.
ქალბატონი ნარგული სამსახ-
ურს (იგი წლების განმავლობაში
თხინვალის კოლმეურნეობის ბუღა-
ლტერამი მუშაობდა) კარგად უთ-
ავსებდა სამეზობლოსა თუ საახ-
ობლოში ჭირსა და ლხინში გვე-
რდით დგომას.
ღმერთმა ნათელში ამყოფოს
ქალბატონი ნარგულის სული.

ოჯახი.

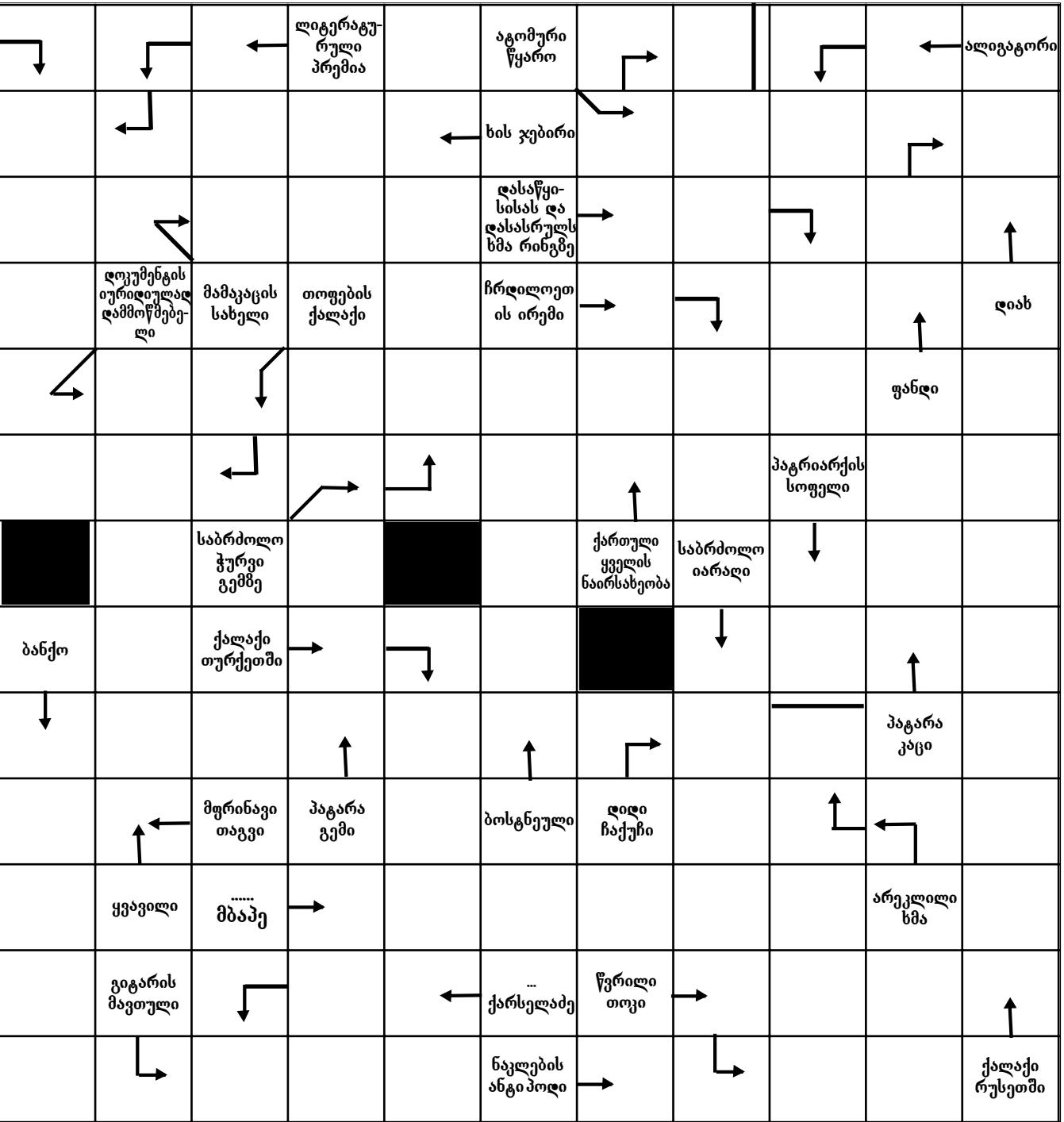

ოზურგეთის სამუს-
იკო სკოლის თანამშრო-
მლები თანაუგრძნობენ
სკოლის დირექტორს, ქა-
ლბატონ ლელა შარაშ-
ენიძეს მუკლის ვლ-
ადიმირ სურბულ-
აძის გარდაცვალების
გამო.

გაზეთი „ალიონი“
უწყება ოზურგეთის მუ-
იციპალიტეტის საკრე-
ულოს ყოფილი თავ-
ჯდომარის ვლაძი-
ომრ სურგულაპის
არდაცვალებას და თან-
უგრძნოს განვენებუ-
ლის ოჯახს.

სკანვორდი

№ 40-გ ბამოქვეყნის ული სკანდოლის პასუხის:

„გერქ“ საავტორო უფლებების საფუძვლისანად დაცვას გვაირდება

ଅଲୋର୍ବୋ. ଶାକରିତ୍ୟାଳେଟ୍‌ସ ଶାକ-
ପ୍ରିଣ୍ଟ ଉପରେ ମେଟ୍‌ପଲ୍‌ଫୋଲାଟ ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ
ପରିଚ୍ୟାଳା, ଗ୍ରେନ୍‌ସାକ୍‌ପ୍ରିଣ୍ଟ ଉପରେ ପ୍ରକରଣରେ
ଶୁଦ୍ଧିତାକାନ୍ଦ ରାତ୍ରାପାର ଗ୍ରେନ୍‌ରେ
ଅଛି ଶେଷାଖ୍ୟ 11 ବେଳେଶ୍‌ରେ ଏହି-
ଗ୍ରେନ୍‌ରେ ଜୀବିତକାଳରେ ଶବ୍ଦମ୍ଭାବ
ଅବଶ୍ୟକ ଏବଂ ରାତ୍ରାପାର ଗ୍ରେନ୍‌ରେ
ଶୁଦ୍ଧିତାକାନ୍ଦ ରାତ୍ରାପାର ଗ୍ରେନ୍‌ରେ

კლასი ისაუბრა იმის შესახებ ოურ რა დაწინა, რა მდებარებს საკოთხა, რომელიც, ასე-პრიორულებით გააჩნია „ვერას“ საქ-ცავითი წარმომავლენია თქმა, სრუ-რთულობა ამ პრიორელით მომზადე-ლყოფის პრიკუშა.

შეხვდას დღიურზე მცროვი კო-
არტისტით. ლომერძისა მონაცემები

თუ არ აღინით ბილიკს, სამარტო
ცეკვას, რომელსაც წარმატებით იყენებულ
საზღვარგარეთის წამყარი ქვეწყვით,
ასათორმზეთვით აქთ შესაბამის ხორმე-
ცეკვას, ადგილობრივმა ანამდელებმა და
თვით ჯემლ სეგაშვილმა.

„სამითოდ, რომ თქენი, როგორც
აუტორიტეტი კოლეგიაზე სამითოდ,
მეგობრების მხრეებში რაღაც მეტ ხელი
შეკულება იფუძოლულად გააფორმება
იყო.

კულტურული, კურორტული დაწყევები, ასოციაცია ქადაგი:

Digitized by srujanika@gmail.com

ପ୍ରକାଶକ ନିଦର୍ଶନ (ପ୍ରକାଶକ) ଲେ

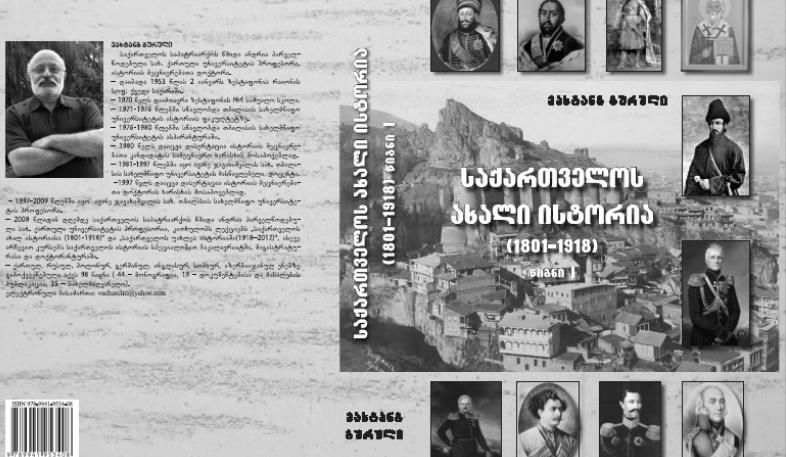
**888.888 8.888.8.8 (888.8.8.8) .88
გუბის მასალას.**

ଓଡ଼ିଆ. 599 73 31 32

გლეხთა სხვა პატეგორიები

ଠକ୍ ପାଇଁ କାହାର ଜାଗରୁକାତ୍ମକ କାମ କରିବାକୁ ଆପଣଙ୍କ ଜାଗରୁକାତ୍ମକ କାମ କରିବାକୁ ଆପଣଙ୍କ

ბატონების გაუქმების შემდეგ უცდლელი ვრ დარჩეოთ გლეხის სხვ კატეგორიების ძღვომარეობა. დადი სოფალური და ქარნიმეტური ცვლილებები გლეხობის ფალა ფენას შეეხო.

1. სახელმწიფო გლეხები. დღოვებით
ვაღლებულ გლეხთა და ნიშანთა
გვერდით საქართველოში არსებობდა სახ-
ელმწიფო(სახაზო) გლეხთა საქოდ
დადი რაოდნობა. სახელმწიფო მიწურე
სახელმწიფო გლეხთა გარდა, დასახლებუ-
ლი იყნენ უმწაწყლო გლეხები და
ნიშნები. მოგვანებით სახელმწიფო მიწა
იჯარით აღღო ბატონიშვილის გუცემის
შემდეგ წარმოშობილმა გლეხთა ახალია
ფრნა — **მესაკუთრე გლეხები.** რესეიის
მთავრობამ საქართველოში არსებულ სახ-
ელმწიფო მიწურები დასახლა რესეითიდან
ჩამოსული გლეხები (კოლონისტები),
სექტურისტები, რეგულარეული ჯარისამ
დათხოველი სამხდროები და გრძმნელი
კოლონისტება.

1841-1847 წლებში თბილისისა და
ქუთაისის გუბერნიისში სახელმწიფო
მიწებსა და გლეხებს განაგებდა
თბილისის სახელმწიფო ქარხანა პარა-
ტა. 1850 წლის ეს პარატა შეცვალა
კავკასიის მეცნიერულის მთავრობართ-

თბილისის გუბერნატო, 1873 წელს
277.966 სული სახელმწიფო გლეხი
ცხოვრობდა, ქუთაისის გუბერნატო —
123.719. 1894 წელს ქუთაისის

1905 წელს კავკასიის მფლისნაცვალ
აღარით კორონცვადაშეოვის მოხსეფ
ქაში დაცული მასალიდან დგონდება, თ
რა ოღონბის მიწას ფლობდნენ სახ
კლმწიფო გლეხები თბილისისა დ
ქავიასის გუპტრინიებში. **თბილისის**
გუპტრინის თბილისის მაზრაში სახ
კლმწიფო გლეხები ფლობდნენ 94.92
დესეტინა მიწას(დროებით კალდებულ
გლეხები - 5.937 დესეტინა მიწა
ზიზნები - 2.42, დესეტინს); **ანალუ**
ჯოაშის მაზრაში - სახელმწიფო გლეხები
ბა - 90.938 დესეტინს (დროებით
კალდებული გლეხები - 31.219 დესეტი
ნს); **ანალუხის** მაზრაში - სახ
კლმწიფო გლეხები - 24.275 დესეტინა
(დროებით კალდებული გლეხები -
70.703 დესეტინს); **ბორჩალის** მაზრაშ
- სახელმწიფო გლეხები - 112.47
დესეტინას (დროებით კალდებულ
გლეხები - 6.696 დესეტინს, ზიზნები
-11.315 დესეტინს); **გორის** მაზრაშ
- სახელმწიფო გლეხები - 21.725
დესეტინას (დროებით კალდებულ
გლეხები - 6.938 დესეტინს, ზიზნები
11.959 დესეტინს); **დუშეთის** მაზრაშ
სახელმწიფო გლეხები - 65.457 დესეტი
ნს (დროებით კალდებული გლეხები
-6.579 დესეტინს, ზიზნები -3.40
დესეტინს); **სიღნაღის** მაზრაში სახ
კლმწიფო გლეხები - 197.042 დესეტინა
(დროებით კალდებული გლეხები - 6.73
დესეტინს, ზიზნები - 126 დესეტინს);
თელავის მაზრაში - სახელმწიფო გლეხები
ბა - 28.662 დესეტინას(დროებით კალდე
ბული გლეხები - 9.438 დესეტინა
ზიზნები - 73 დესეტინს); **თანავის**
მაზრაში სახელმწიფო გლეხები - 230.38
დესეტინას (დროებით კალდებულ
გლეხები - 2.221 დესეტინას, ზიზნები
-1.438 დესეტინას). **თბილისის**

გუბერნატორის მოვლი მიწების	48%-ს სახე
ელმწიფო ფლობდა.	ქუთაისი
გუბერნატორი სახელმწიფო	გლეხები
გაცილებით ნაკლებ მოწას	ფლობისები

ქუთაისის მაზრაში სახელმწიფო გლეხები და ფლობდნენ 45.514 დესტინაცია (დროებით ვალდებული გლეხები -36.902 დესტინაცია, ხიზები -23.400 დესტინაცია); შორომის მაზრაში სა კლმწიფო გლეხები - 529 დესტინაცია (დროებით ვალდებული გლეხები -21.198 დესტინაცია, ხიზები -541 დესტინაცია); რაჭის მაზრაში სახელმწიფო გლეხები - 5.996 დესტინაცია (დროებით ვალდებული გლეხები -15.018 დესტინაცია); ოზურგეთის მაზრაში სახელმწიფო გლეხები - 8.424 დესტინაცია (დროებით ვალდებული გლეხები -8.209 დესტინაცია, ხიზები -406 დესტინაცია); ლეჩხუმის მაზრაში სახელმწიფო გლეხები - 1.332 დესტინაცია (დროებით ვალდებული გლეხები -5.773 დესტინაცია); სენაკის მაზრაში სახელმწიფო გლეხები - 90 დესტინაცია (დროებით ვალდებული გლეხები -10.824 დესტინაცია); ზუგდიდის მაზრაში სახელმწიფო გლეხები 5.076 დესტინაცია (დროებით ვალდებული გლეხები - 6.764 დესტინაცია).

1902 წელს გამოიცა კანონი სა
ქამატთვო გლეხების შესახებ, რომელი
ფაქტობრივად ადასტურებდა უკვე არს
ბულ მდგრადი კოდის.

2. ქუსკურების გლობუსი. ასტონგმა
ბის გუერმების შეძლევ საქართველოს
სახელმწიფო გლობუსის, დროინდით ვალიდ
ბეჭი გლობუსისა და ზინზების გვრიპა
ქუსკურების გლობუსი კატეგორია გაჩნია
1868-1878 წლებში ქვიაისის გუვერნაციაში.
7.750 დესტრინა მიწა გაყიდა, რომელ
ფასი 270.271 მანერის შეაღება. მიწა
გამოიღეს გლობი იყვნენ: თავადი - 18,1%
აზნაური - 78,1%, გლეხი - 3,5%
მოქალაქე - 0,24%. როგორც ვნებლვა
მიწას ძრითადად მემშეღები, თავადები
და აზნაურები, ჰიყოდნენ. მყოდველობა პრი
ცენტურის შეუადგესა ასეთი იყო: გლებ
-75%, აზნაური - 20%, თავადი - 3,3%

მოქალაქე - 1,5%. ამდენად, მიწა
 ძარითადი მყიდველი გლეხიძა აღმოჩნდა
 1900 წლის 1 იანვრისათვის ქუთაისის
გუბერნატო 43.126 კომლი მესაკუთ
 გლეხი იყო, დროებით ვალდებული გლეხი
 - 22.815 კომლი, სახელმწიფო გლეხი
 21.039 კომლი, ხიზანი - 1.698 კომლი
 1904 წლის მონაცემებით, ქუთაისის
 გუბერნატო გლეხითა კატეგორიების
 ფასიაზე მეტი მიწას მესაკუთრე გლეხი
 ფლობდნენ. მაგალითად, ქუთაისის
მაზრაში მესაკუთრე გლეხებს გააჩნდა
 60.474 დუსტინა, სახელმწიფო გლეხები
 - 45.514 დუსტინა, დროებით ვალდებული
 გლეხებს - 36.902 დუსტინა; ლენინგრადის
მაზრაში მესაკუთრე გლეხებს - 24.640
 დუსტინა, სახელმწიფო გლეხებს - 1.330
 დუსტინა, დროებით ვალდებულ გლეხები
 - 5.773 დუსტინა; ზუგდიდის მაზრაში
 მესაკუთრე გლეხებს 52.763 დუსტინა
 დროებით ვალდებულ გლეხებს 6.760
 დუსტინა. 1888 წლის მონაცემებით
თბილისის გუბერნატო მიწები ასე იყო
 განაწილებული: მემაჟულებებს (თავადებები
 და აზნაურებებს) - 34%, სახელმწიფოს
 48%, დროებით ვალდებულ გლეხები
 - 1,5%, მესაკუთრე გლეხებს - 2,5%, ფლობ
 სხვა მესაკუთრე გლეხებს - 14%. თბილისის
 გუბერნატოც მესაკუთრე გლეხები სა
 მაოდ დად მიწებს ფლობდნენ, მაგალითად
 1904 წელს თბილისის მაზრაში
 მესაკუთრე გლეხები ფლობდნენ 35.580
 დუსტინა მიწას, დროებით ვალდებული
 გლეხები - 5.937 დუსტინას, ხიზნე
 - 2,422 დუსტინას; გორის მაზრაში
 მესაკუთრე გლეხები - 3.208 დუსტინა
 დროებით ვალდებული გლეხები - 18.300
 დუსტინას, ხიზნები - 11.559 დუსტინა
 ბატონიშვილის გაუქმების შემდეგ მე
 აკუთრე გლეხისა რაოდენობა თანადა
 იზრდებოდა. მაგალითად, 1887 წლის

სოფელ კავთისხევში - 250 კომლი-
დან-35, სოფელ მეტებში - 175 კომლიდან
- 42, ზერტაში 105 კომლიდან - 46.

იმერეთისა და გურიის ეპარქიების

ნატორის ეს მოთხოვნა. 1866 წელს
გაისკოპოს გაბრიელ ქიქაძესა და
ქუთაისის სამოქალაქო გუბერნატორის
შემორის წარმოშობილ დაპირისპარებაში
ჩარცისისაგან თავი შეიკავა ქუთაისის გენ-
ერალ-გუბერნატორის დომინტრი სკო-
ატოლოლე-მირსკომ. მისი აზრით,
გადასასვალის ნორმის დაწესების მზრით
სასულიერო და სამოქალაქო პარებისაგან
კომისა უნდა შექმნალიყო. 1866 წლის ვე
კავკასიის მეფისნაცვალი მხარეს
რომენი გენერალ-გუბერნატორის აზრს
დაუთანხმა. მეფისნაცვლის ბრძანებით,
ქუთაისის სამოქალაქო გუბერნატორ
ალექსანდრ თოლიონის თავმჯდომარე-
ობით შექმნილ კომისაში ორი სას-
ულიერო და ორი საერთო პარები უნდა
შესულიყო. კომისას დავვალა: 1.
გაექტირებინა ის უზუსტობანი, რომ-
ლებიც ეპისკოპოსის გაბრიელ ქიქაძის მიერ
შედგენილ საკლეისო გლეხთა კომლო-
ბით სამშა აღმოჩნდებოდა; 2. საკლეისო
კომლებზე ფულადი გადასახადის
შეწერისას დაყრდნობობინებ არა გაბრიელ
ქიქაძის მეტ შედგენილ სას, არამედ
ბოლო კაქრალური აღწერის მონაცემებს;

3. ოუ საკლეისო გლეხთა რომელიმე
კომლი კვეთ კადვე იხდიდა გადასახადის
ნატურით, დაყყონებულოვ გადაცემათ
ფულად გადასახადზე; 4. სეკასხლა
შეცვასებინათ საკლეისო მამულები;

5. მოქმედებინათ წინადადებები იმრეგისა
და გურიის საკლეისო გლეხების სახ-
ელობზე უწყებაში გადარიცხვასთან
დაკავშირებით, პირველ რიგში, გაერკვით,
კომპენსაციის სახით რა თანხა უნდა
მიღო საძალელოებას.

1867 წლის 3 აპრილს გადაწყვეტა,
რომ სანქ საკულტოსთვის გლეხები სახ-
ელმწიფიურ უწყებაში არ გადაყრიცხებოდ-
ნენ, სასივრცო მმართველობა მათზე ვერ
გავრცელდებოდა: საკულტოს გლეხების
საქმეს სივრცის სასამართლო ვერ განიხ-
ილავდა და ვრცელ სივრცის მამასახლის
ჩატარებით მათს საქმებში. 1865
წლისთვის იმერუშიში 5.059 საკულტოსთვის
გლეხების კომლი ცხოვრობდა, ხოლო საკუ-
ლტოსთვის მამულების ფართობი 61.783
ქვევას უდრიდა. საკულტოსთვის მაწევზე,
გარდა საკულტოსთვის გლეხებისა, 42 მემ-
ჭვილის 636 დროიგითი ვალიცებული გლეხე-
ის კომლი ცხოვრობდა. გურიაში
ძრიდცხელი იყო 629 საკულტოსთვის გლეხე-
ბის კომლი, ხოლო საკულტოსთვის მამულების
ფართობი 1080 ქვევას უდრიდა.
იმერუშიში საკულტოსთვის მამულების მოედი
ფართობიდან 13.800 ქვევა ტეკს გავა-
ოგოლონის თავმჯდომარებით მოქმედდა

კომისამ გადაწყვიტა, რომ მერეთის
საკლესიო გლეხების სახელმწიფო
უნიტაში გადარიცხვის დროს, ბალ-ვენახ-
ტარის სახელი და მისი მემკვიდრეობის

3 ქუთა ტექსაც მიღებდა.
საყლებსიო გლეხტის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის გადარიცხვას იმრეთში დიდ

წინააღმდეგობა შეხვდა. თავადებმა ასაშოტებ და წერეულობა განაცხადეს: კაცხის, მღვიმებისა და ჯრუჭის მონასტრებს რომ გლეხთა კოძლები ესსაურებოდნენ, ისინი საეკლესიო კი არა, საბატონო გლეხები იყვნენ. 1871 წელს ასაშოტებ და წერეულობა კაცხისის მეფის-ნაცელ მთხველ რომანოვს მიმართეს. ისინი წერედნენ: კაცხის, მღვიმებისა და ჯრუჭის მონასტრების მწერზე მომუშვე გლეხები 1806 წელს იქრეთის მეფე სოლომონ II-მ მათ აჩვენა. ჩვების ფაქტი კანოინურად ცონ და 1824 წელს დაადასტურა რეჟისის იმპერიის მსართველობის სენატმა. თავადებმა კაცხისის მეფისნაცელს სოხოვეს, დაუცა მათი უფლებები და მეფის მიერ მათთვის ნაჩუქარი გლეხები სახელმწიფო უწყებაში არ გადარიცხათ.

ବ୍ୟାକୁଳ ପରିମାଣ
(ଲକ୍ଷ୍ୟାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଉପରେତ୍ତା, ପ୍ରକାଶିତ ଦିନାଂକ ପରିମାଣ
ଗ୍ରେଡ୍ 128-131)

